

„Ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte tutvustus

„Ei kahjusta oluliselt“ (ing.k. *do no significant harm*, **DNSH**) on tulenevalt roheleppest uueks läbivaks põhimõtteks nii perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide kui ka taaste- ja vastupidavusrahastu kasutamisel ning see kohaldub kõikidele tegevusvaldkondadele. „Ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega arvestamisel on eesmärgiks vältida majandustegevuse olulise kahju tekkimist keskkonnale tervikuna, võimaldades seeläbi keskkonnanäesmärkide saavutamist.

„Ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte tähendab, et majandustegevustega ei tohi tekitada olulist kahju ühelegi järgmisele keskkonnanäesmärgile:

- 1) **kliimamuutuste leevendamine**- vältima peab olulist kasvuhoonegaaside heite suurenemist;
- 2) **kliimamuutustega kohanemine**- vältima peab praeguse kliima ja eeldatava tulevase kliima kahjuliku mõju suurenemist tegevusele endale või inimestele, loodusele või varadele. Arvestama peab kliimamuutuste mõju kavandatud tegevusele, kui ka tegevuse mõju kliimamuutustega kohanemisele;
- 3) **vee ja mereressursside kestlik kasutamine ja kaitse**- vältima peab veekogude, sealhulgas pinna- ja põhjavee ning mereala hea keskkonnaseisundi kahjustamist;
- 4) **üleminek ringmajandusele**- tegevus ei tohi põhjustada olulist ebatõhusust materjalide kasutamisel või loodusvarade otsesel või kaudsel kasutamisel, samuti suurendada oluliselt jäätmete teket, põletamist või kõrvaldamist;
- 5) **saastuse vältimine ja tõrje**- tegevus ei tohi suurendada märkimisväärselt saasteainete heidet õhku, vette või pinnasesse;
- 6) **elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamine**- tegevus ei tohi kahjustada märkimisväärselt ökosüsteemide head seisundit ja vastupidavust või kahjustada elupaikade ja liikide, sealhulgas Euroopa Liidu tähtsusega liikide kaitsestaatust (nt Natura 2000 alad).

Arvestama peab nii otseseid projekti või tegevuse elluviimisel tekkivaid mõjusid, kui ka esmaseid kaudseid mõjusid, mis avalduvad projekti või tegevuse hilisemal rakendamisel. See tähendab, et tuleb arvesse võtta kogu olelusringi, nagu tootmine, kasutamine ja kasutuselt kõrvaldamine. Selleks, et vähendada ja vältida olulise kahju tekkimist tuleb vajadusel kavandatud tegevuse mõjusid leevendada läbi tehniliste ja tehnoloogiliste lahenduste või eelistada madalama keskkonnamõjuga alternatiive.

Kui majandustegevus võib kaasa tuua olulise negatiivse keskkonnamõju eelpool nimetatud keskkonnanäesmärkidele, siis see tähendab, et tegevus ei vasta „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele ning sellist majandustegevust ei saa toetada.